Region Stockholm

Information och instruktion

Innehåll på sidan

Övergripande information

1. Om Hållbarhetsinriktning

3. Ansvar och stöd för genomförande

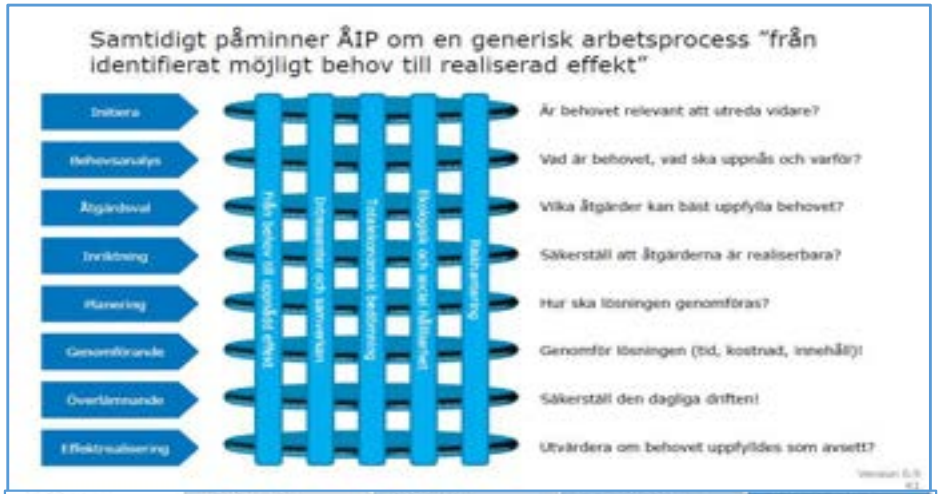
Övergripande information

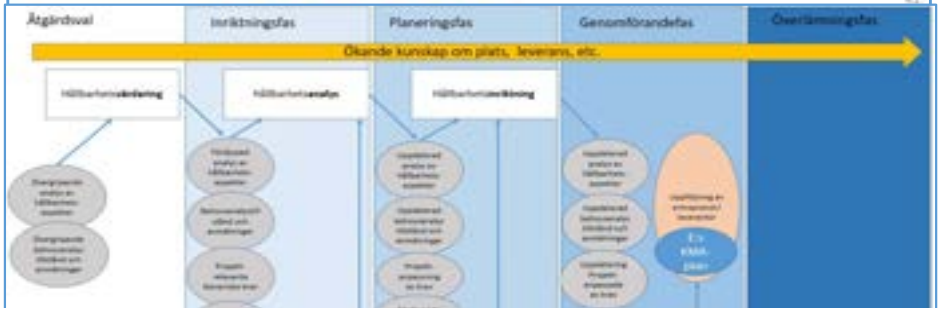
Alla projekt som ska upp för beslut till Trafiknämnden och/eller Regionfullmäktige ska i enlighet med Åtgärdsvals- och investeringsprocessen enligt Riktlinje investeringar (RS 2021-0286) genomföra och leverera:
* En *Hållbarhetsanalys* under Inriktningsfasen
* En *Hållbarhetsinriktning* under Planeringsfasen

Hållbarhetsinriktningen ska tydliggöra:
1. Vilka aktiviteter som har omhändertagits i Planeringsfasen
2. Aktiviteter som ska genomföras (lagstyrda resp. målstyrda)
3. Projektmål inom hållbarhet

Starta tidigt! Arbetet med att ta fram hållbarhetsinriktningen sker utmed hela projektets gång. Det är därför viktigt att relevanta hållbarhetsaspekter identifieras tidigt och att resultatet arbetas in i projektets framdrift, budget, tidplan och risker.

1. Om Hållbarhetsinriktning

1.1 Vad är syftet med en hållbarhetsinriktning i Planeringsfasen?

Planeringsfasen ska tydliggöra hur den valda åtgärden/lösningen ska genomföras. Kapacitetsmål och funktionskrav ska konkretiseras och lösningen specificeras, utredningar och systemstudier slutföras och slutligen ska planering för genomförandet av investeringen ske.

Hållbarhetsinriktningen ska därför i Planeringsfasen:
1. Aktualitetspröva och justera resultaten från Inriktningsfasens Hållbarhetsanalys.
2. Fördjupa analys och tydliggöra åtgärder och utredningar som ska genomföras i Planeringsfasen.
3. Tydliggöra faktorer som ska inarbetas systemhandling/systemkrav, respektive bidra till att forma upphandlingsstrategin.
4. Vid behov förtydliga eller justera satta funktionskrav.
5. Fastställa målvärden för valda indikatorer och tydliggöra eventuella förändringar av målbilden. Dessa utgör fastslagna projektmål.

OBS! *Riskfaktorer kopplade till hållbarhet ska ses över och uppdateras i Riskbedömningsmatrisen.*

1.2 Hur ska hållbarhetsinriktningen användas?

Hållbarhetsinriktningen fungerar som:
1. ett verktyg och stöd till projektledare och projektets medlemmar under hela Planeringsfasen för att konkretisera arbetet som genomförs under Planeringsfasen respektive aktiviteter som ska genomföras inom projektet.
2. en redovisning till beslutsfattare och politiker om de hållbarhetsambitioner som projektet har.
3. en styrning av projektet genom att konkretisera aktiviteter och mål som ska arbetas in i den Miljöplan respektive Plan för Social hållbarhet som ska fastställas inför start av Genomförandet.

2. Ansvar och stöd för genomförande

2.1 Vem ansvarar?

Projektledaren ansvarar för att hållbarhetsinriktningen genomförs utifrån det specifika projektets omfattning.

2.2 Hur ska hållbarhetsinriktningen genomföras?

I mindre komplexa projekt kan projektledaren i samverkan med projektets miljö- och socialhållbarhetsresurs själva ta fram en funktionell hållbarhetsinriktning som underlag till projektets fortsatta inriktning och genomförande (ska arbetas in i Miljöplan samt säkertsälla uppdatering av projektets miljökrav)..

I mer komplexa projekt kan arbetet lämpligen göras via workshop där projektets olika kompetenser bidrar till komma fram med specifika åtgärder och aktiviteter för att säkerställa en god hållbarhetsnivå i investeringens genomförande utifrån projektets karaktär och möjligheter. Ett sådant samlat arbetssätt bidrar även till en ökad medvetenhet och förståelse för olika kompetensområden, vilket underlättar den fortsatta processen. En workshop bör förberedas så att fokus blir på de väsentligaste delarna och diskussionen och erfarenhetsutbytet blir strukturerat.

2.3 Hur ska hållbarhetsinriktningen fyllas i?

1. Hållbarhetsinriktningen styrs och dokumenteras i fliken "4. *Hållbarhetsinriktning* ".
2. Om en Hållbarhetsanalys har genomförts i Inriktningsfasen, lyft in sammanfattningen i kolumn E och F. Denna ger stöd i det fortsatta arbetet.
3. Gå igenom respektive hållbarhetsaspekt och
   a) beskriv dess relevans i kolumn G och H
   b) genomförda och planerade aktiviteter i kolumn I och J
   c) projektmål inom hållbarhet i kolumn L

2.4 Vad finns för stöd?

Detta Excelverktyg är tänkt att fungera som ett verktyg och stöd från början och under hela Planeringsfasen.

I flik *3. Stöd-Lagkrav, beroenden, mm,* finns lite stöd till projekt under genomförandet av hållbarhetsinriktningen, i form av listor med exempel på vanliga lagrum, utredningsbehov, behov av tillstånd och anmälningar som är vanligt förekommande i trafikförvaltningens projekt.

Ta kontakt med strateger på sektion IP Verksamhetsutveckling eller SU Hållbar utveckling, om du har frågor och vill ha stöd och deltagande i workshops.

I Projekt- och programhandboken (SL-S-605317) beskrivs övergripande trafikförvaltningens arbetsprocess under Investeringsprocessen. Detta Excelverktyg är i Excelformat och finns i trafikförvaltningens Office-mallar och har en integrerad handledning direkt i mallen. Innehållet kan skrivas ut i pappersformat eller i PDF-format för publicering.

Styrande mål och principer

I denna tabell beskrivs styrande principer, mål och indikatorer som berör hållbarhetsaspekterna. Detta för att stödja projektledare och övriga projektmedlemmar att förstå vilken övergripande styrning och kravställning som trafikförvaltningen ska förhålla sig till och jobba utefter, samt för att gudia med läshänvisningar för vidare stöd.

Hållbarhets- aspekter	Styrande principer och inriktningar för Region Stockholm och trafikförvaltningen	Övergripande mål och indikatorer	Läshänvisning
MILJÖ			
Klimatpåverkan	Klimatpåverkan från Region Stockholms verksamheter och konsumtion av varor och tjänster minskar. (Hållbarhetspolicy, RS 2019–0857)	**Budget** Region Stockholm är ekologiskt hållbar och klimatneutral till år 2035 **Indikatorer** • Klimatpåverkan från utsläpp av växthusgaser, ton koldioxidekvivalenter • Region Stockholms konsumtionsbaserade klimatpåverkan. För FSN (Locum) och TN ska som minimum bygg- och/eller anläggningsverksamhet ingå i indikatorn.	För mer stöd, se Riktlinjer Miljö och energi (SL-S-477148). För prioriteringar och fokusområden, se Region Stockholms Hållbarhetsstrategi (RS 2020-0779). För mål och indikatorer, se Budget och Trafikförsörjningsprogrammet (TFP).
Energianvändning	Klimatpåverkan från Region Stockholms verksamheter och konsumtion av varor och tjänster minskar. (Hållbarhetspolicy, RS 2019–0857)	**Budget** Region Stockholm är ekologiskt hållbar och klimatneutral till år 2035 **Indikatorer** • Klimatpåverkan från utsläpp av växthusgaser, ton koldioxidekvivalenter • Verksamhets- och fastighetsenergi i fastigheter ägda av Region Stockholm, kWh/kvm (A-temp) **Trafikförsörjningsprogrammet** **Miljöanpassat, Indikator** • Energianvändningen för kollektivtrafiken har minskat med 10 procent år 2021 och med 15 procent år 2030, i jämförelse med år 2011. • Verksamhets- och fastighetsenergi i landstingsägda fastigheter har minskat med 10 procent år 2021 och med 30 procent år 2030, i jämförelse med år 2011.	För mer stöd, se Riktlinjer Miljö och energi (SL-S-477148). För prioriteringar och fokusområden, se Region Stockholms Hållbarhetsstrategi (RS 2020-0779). För mål och indikatorer, se Budget och Trafikförsörjningsprogrammet (TFP).

Region Stockholm

Stöd - Lagkrav, beroenden, behov av tillstånd och anmälningar

Denna flik är frivillig att fylla i. Den syftar till att fungera som stöd till projekt under genomförandet av hållbarhetsanalysen. Listorna nedan innehåller exempel på vanliga lagrum, utredningsbehov, behov av tillstånd och anmälningar som är vanligt förekommande i trafikförvaltningens projekt. Listorna ska inte ses som heltäckande.

1. Angränsande projekt med beroenden (dvs. som projektet behöver ta hänsyn till)

Projektnamn	Beskrivning av beroende	Hänsyn i projektering	Hänsyn i byggnation
Projekt 1			
Projekt 2			
Projekt 3			

2. Lagkrav att uppmärksamma

Typ av krav	Beskrivning av krav	Hänsyn i projektering	Hänsyn i byggnation
Detaljplanebestämmelser (miljörelaterade)			
Miljökvalitetsnormer Vatten			
Miljökvalitetsnormer Luft			
Naturskydd (Natura 2000 eller andra naturskyddsbestämmelser)			
Vattenverksamhet			
Markföroreningar			
Masshantering			
Länshållning			
Buller			
Tillgänglighetskrav (resenär)			

Tillgänglighetskrav (arbetstagare i färdig anläggning/fordon)			
Arbetsplatsens utformning (arbetsmiljö för arbetstagare i färdig anläggning/fordon)			
Övrigt			

3. Anmälningar, tillstånd och dispenser

Tabellen nedan gör inte anspråk på att vara komplett eller helt uppdaterad gällande handläggningstider, utan tar upp de vanligast förekommande ärendena. Handläggningstiden måste kollas upp särskilt i varje projekt för att säkerställa att ärenden hanteras i rätt tid. Tabellen är ett utdrag från Riktlinjer Miljö och energi (SL-S-477148), kap. 7.2 Tillstånd, anmälningar och dispenser.

Ärende (Namn, Anmälan/tillstånd)	**Myndighet**	**Tidplan** (Tidsåtgång + senast klar)	**Ansvarig**
Tillstånd eller anmälan för vattenverksamhet (11 kap 9 §, SFS 1998:808) (t.ex. schaktning, fyllning, pålning som kan påverka grundvatten eller ytvatten, bortledande av vatten, t.ex. länshållningsvatten eller markavvattning)	Länsstyrelsen eller kommun (anmälan)/ Mark-och miljödomstolen (tillstånd)	Länsstyrelsen har möjlighet att överlåta hantering av anmälningar för vattenverksamhet till kommuner, vilket har skett i vissa fall. Tillståndsprocessen är mycket tidskrävande. Handläggningstid för anmälan varierar beroende på arbetsbelastning hos länsstyrelsen, men är för närvarande (april 2022) ca 4 månader.	
Tillstånd och dispens från förbud mot markavvattning (11 kap 14 §. SFS 1998:808)	Länsstyrelsen/ Mark-och miljödomstolen	Handläggningstiden är tidskrävande och måste stämmas av med prövningsinstansen.	
Anmälan eller tillstånd för tvättanläggning och drivmedelsanläggning (enl. 9 kap, SFS 1998:808, SFS 2013:251)	Kommunen/ Länsstyrelsen	Ska göras i god tid innan anläggningen ska tas i bruk. Projekt ska anmäla fordonstvätt till berörd tillsynsmyndighet. Därefter ska respektive trafikutövare, i samband med överlämning av tvättanläggning till förvaltning, anmäla byte av verksamhetsutövare till berörd tillsynsmyndighet.	
Anmälan eller tillstånd för små eller medelstora förbränningsanläggningar (enl. 9 kap, SFS 1998:808, SFS 2013:251)	Kommunen/ Länsstyrelsen	Handläggningstiden kan ta 6 veckor till flera månader.	

Ansökan om dispens från strandskyddet (enl. 7 kap, SFS 1998 1998:808)	Kommunen/ Länsstyrelsen	Om järnvägsplan eller detaljplan upprättas hanteras strandskyddet enklast inom ramen för denna. Handläggningstider stäms av med prövningsinstansen. Strandskydd kan upphävas via kommunens detaljplaneprocess.	
Upplysning om påträffad förorening (10 kap 11 § SFS 1998:808)	Kommunen	Snarast efter genomförd markundersökning eller vid misstanke om förorening.	
Anmälan om efterbehandlingsåtgärder för förorenade massor (28 § SFS 1998:899)	Kommunen	Minst 6 veckor innan arbete påbörjas vilket även inkluderar förberedande markarbeten	
Anmälan om återvinning av avfall för anläggningsändamål (SFS 2011:927, SFS 2013:251)	Kommunen	Anmälan om föroreningsnivån är ringa risk, se Naturvårdsverkets handbok 2010:1 ”Återvinning av avfall i anläggningsändamål”. Ska göras minst 6 veckor innan återvinning är aktuell.	
Tillstånd för återvinning av avfall för anläggningsändamål (SFS 2011:927, SFS 2013:251)	Länsstyrelsen	Varierar beroende på tidplan för projektet. Processen för tillstånd är mycket tidskrävande. Tillstånd krävs om föroreningsnivån överstiger ringa risk, se Naturvårdsverkets handbok 2010:1 ”Återvinning av avfall i anläggningsändamål”.	
Rivningsanmälan (enligt PBL 2010:900)	Kommunen	Tre veckor innan rivning	
Tillstånd för buller på allmän plats	Polisen	Innan arbete påbörjas	
Tillstånd för att hantera asbest (AFS 2006:1)	Arbetsmiljöverket	Lagkrav, tillstånd från Arbetsmiljöverket krävs vid bearbetning, behandling eller rivning av asbest. Ansök senast fem veckor innan arbetet påbörjas.	

Tillstånd för att hantera bekämpningsmedel (AFS 1998:6)	Arbetsmiljöverket	Arbetsmiljöverket ger tillstånd för användning av bekämpningsmedel för behandling av trä i behörighetsklass 1 AV (ASS). För närvarande finns följande träimpregneringsmedel i klass 1 AV: - kreosot - impregneringsmedel baserade på koppar och krom, enbart eller tillsammans med fosfor eller bor.	
Tillstånd för användning av kemiska ämnen klass A och B (AFS 2011:19)	Arbetsmiljöverket	Kemiska ämnen i grupp A får normalt inte hanteras, vissa undantag kan medges via tillstånd från Arbetsmiljöverket. För kemiska ämnen i grupp B krävs tillstånd för att få hantera.	
Anmälan om PCB-sanering (18 § SFS 2007:19)	Kommunen	Lagkrav 3 veckor innan sanering påbörjas	
Anmälan/beskrivning om hantering av länshållningsvatten (kan variera mellan kommuner, t.ex. Stockholm vattens riktlinjer för länshållningsvatten, utg. 10, april 2014)	Kommunen/reningsverk	Innan arbete påbörjas	
Anmälan om hantering av brandfarliga vätskor eller spillolja i cistern (SFS 2008:245, NFS 2017:5)	Kommunen	Senast 4 veckor innan cisternen installeras	
Anmälan om lagring av icke-farligt avfall resp. farligt avfall (29 kap. SFS 2013:251)	Kommunen	Lagkrav 6 veckor innan aktuell verksamhet påbörjas	
Tillstånd/anmälan för hantering av större mängd brandfarlig vara (enligt SFS 2010:1011)	Kommunen/ Räddnings-tjänsten	I god tid innan lagring ska äga rum	
Anmälan/dispens för avverkning (nyckelbiotoper, boplats för skyddsvärda arter etc.) (SFS 1998:808)	Skogsstyrelsen	Handläggningstider stäms av med prövningsinstansen	
Dispens för påverkan på biotop omfattad av generellt biotopskydd (7 kap. 11 § SFS 1998:808)	Länsstyrelsen	Handläggningstiden tar ca 5 månader. Om järnvägsplan eller detaljplan upprättas hanteras dispensen från det generella biotopskyddet enklast inom ramen för denna.	
Dispens/dialog med länsstyrelsen om undantag från fridlysning alt. skyddsåtgärder (14, 15 §§ SFS 2007:845)	Länsstyrelsen	>3 månader	
Anmälan om blästring överstigande 500 m^2 (16 kap. 8 § SFS 2013:251)	Kommunen	Lagkrav 6 veckor innan aktuell verksamhet påbörjas	

Tillstånd för arbete som innebär ingrepp på fornlämning eller fornlämningsområde (Lag (1988:950) om kulturminnen m.m.)	Länsstyrelsen	I mycket god tid innan åtgärd krävs. Processen är mycket tidskrävande	
Samråd enligt MB 12 kap 6 § miljöbalken gällande åtgärder som ej är tillstånds/anmälningspliktiga men som ändå väsentligt kan påverka naturmiljö väsentligt	Länsstyrelsen	Verksamhet eller åtgärd som skall anmälas för samråd får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte tillsynsmyndigheten medger något annat. *Även i tveksamma fall bör en anmälan göras.*	

4. Utredningar

Beskriv översiktligt framtagna, pågående, uppdateringar och nya utredningar som planeras att genomföras i projektet. Listan på utredningar nedan utgår ifrån krav som finns i Riktlinjer Miljö och energi (SL-S-477148) och Riktlinjer Buller och vibrationer (SL-S-419701), Riktlinjer Social hållbarhet (SL-S-476710) och Riktlinjer Tillgänglighet för barn, äldre och personer med funktionsnedsättning (SL-S-419765).

Utredning Område/namn	**Syfte och resultatets användning**	**Dokument ID** (genomförd utredning) **Skede/tidpunkt** (planerad utredning)	**Ansvarig**
Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)			
Lokaliseringsutredning - Översiktlig miljöutredning			
Klimatrisker - Analysera behov av klimatanpassning			
Klimatplan och klimatberäkningar för bygg- och anläggningsinvesteringar			
Certifieringssystem – utredning och beslut			
Övergripande energiutredning			
Fördjupad energiutredning			
Vegetationsinventering			
Naturvärdesinventering			
Ekosystemtjänstanalys			
Miljö- och återbruksinventering			
Avfallsutredning för hantering av bygg- och rivningsavfall			
Avfallsutredning för hantering av driftavfall			

Miljöteknisk markundersökning			
Utredning om hantering av berg- och jordmassor			
Övergripande bullerutredning			
Fördjupad bullerutredning			
Hydrogeologisk utredning			
Dagvattenutredning			
Fornlämningar och arkeologisk utredning			
Byggnadsantikvarisk utredning			
Luftutredning			
Partikelutredning			
Fuktinventering			
Radonmätning			
Utredning om exponeringsrisker för elektromagentiska fält			
Konsekvensanalys för personer med funktionsnedsättning, barn och äldre			
Barnkonsekvensanalys			
Trygghetsutredning			
Socioekonomisk kartläggning			
Social Konsekvensbedömning, SKB			
Tillgänglighetsutredning arbetstagarperspektiv			
Annat?			

Hållbarhetsinriktning

Projektnamn	SB återbyggnad Sik-Sjl	**Projektnummer**	
Framtagen av	*Helén Österberg*		
Arbetsmetod	*Hållbarhetsspecialist tagit fram utifrån hållbarhetsanalys -inriktningsfasen.*		
Datum	2026-07-09	**Version 1**	

TIPS!
* Intressentanalysen innehåller intressenter utifrån hållbarhetsaspekter. Se till att ta med det i detta arbete och uppdatera intressentanalysen utefter vad som kommer fram i Hållbarhetsinriktningen.
* Glöm inte bort att Hållbarhetsinriktningen ska arbetas in i projektets Miljöplan, plan för Social hållbarhet och andra styrande dokument.

Hållbarhets-aspekter Nivå 1	**Hållbarhets- aspekter Nivå 2**	**Exempel på relevanta frågeställningar och aktiviteter** Hur ska projektet arbeta med hållbarhetsaspekterna under planering och genomförandet? För behov av ytterligare förklaring om hållbarhetsaspekter, se Mall för Hållbarhetsanalys	**Inriktningsfasens Hållbarhetsanalys Sammanfattning** För spårbarhet och stöd i framtagandet av Hållbarhetsinriktning, klipp in informationen från Sammanfattningen nedan. Planerad inriktning och beslutade respektive rekommenderade åtgärder	 Förslag till indikator (samt hänvisning till övergripande mål)	**Relevans av hållbarhetsaspekten för projektet** **Relevansnivå** *Hög/ Medel/ Låg/ Ej relevant*	 **Motivera relevansen**	**Aktiviteter som har omhändertagits i Planeringsfasen** *Aspekter som omhändertagits i systemhandling eller motsvarande handling (t.ex. lokalisering, utformning, design)*	**Aktiviteter som ska genomföras** *För att uppnå lagkrav respektive för att bidra till uppfyllande Region Stockholms mål och styrande principer inom hållbarhet* *Se Flik 2 och Flik 3.*	**Projektmål inom hållbarhet** *Skriv in projektmål samt indikatorer för aspekten.*
Ekologisk									
Klimatpåverkan	**Begränsa indirekt klimatpåverkan från bygg- och anläggningsprojekt**	Vilka åtgärder kommer att vidtas för att detaljprojektering respektive upphandlingsstrategi anpassas så att: - design, konstruktion, grundläggning med låg klimatpåverkan väljs? - entreprenören motiveras välja produktionsmetoder med låg klimatpåverkan? - effektiv masshantering och ökat återbruk i investeringen utnyttjas? - utformning och konstruktion underlättar återbruk vid avveckling/rivning/skrotning eller vid underhåll av investeringen? *För energieffektivitet och energiförsörjning, se Hållbarhetsaspekt Energianvändning.*	*Följande aktiviteter ska utföras i fortsatt arbete:* *• Se över möjligheten att använda klimatförbättrad betong där det är möjligt.* *• göra val mot hållbara byggmaterial genom användning av byggvarubedömning.* *• En första klimatkalkylen upprättas som referenskalkyl. Vissa klimatreducerande åtgärder kan kräva avsteg mot andra tekniska krav för att vara möjliga att genomföra och den avstegsprocessen och interna förankringen är tidskrävande. Det ska därför klargöras tidigt om det finns motstridiga krav och om det kan finnas skäl till att godkänna avsteg för att kunna genomföra klimatreducerande åtgärder.*	Minska andelen koldioxidekvivalent/CO2e med **30%** under projekterings- och entreprenadskedet jämfört med referenskalkyl. Mål att använda minst **80%** förnybart drivmedel i arbetsmaskiner och transporter, och minst **10% eldrivna** arbetsmaskiner och transporter (inkl minskad drivmedelsåtgång). Kravställs vid upphandling. **Ett av Saltsjöbanans programspecifika miljömål är att: "Region Stockholm är ekologiskt hållbar och klimatneutral till år 2035".**	Hög	Klimatpåverkan i byggprocessen är en prioriterad hållbarhetsaspekt. Inom bygg- och anläggningsområdet används stora mängder material, där tillverkningsprocessen, transport och avfallshantering innebär betydande utsläpp inom scope 3. Scope 1-utsläppen kommer främst från arbetsmaskiner och transporter. Även om dessa utsläpp utgör en mindre del av de totala utsläppen, kan minskningar uppnås genom ökad användning av elektriska och energieffektiva maskiner samt övergång till förnybara drivmedel (Region Stockholms klimathandlingsplan, beslutad av regionfullmäktige den 6 maj 2025).	*Inget är gjort.*	1. Ta fram klimatberäkningar för de material som behövs för återbyggnaden. En första klimatkalkyl upprättas som referenskalkyl. 2. Göra val mot hållbara byggmaterial i tidig planering, projektering. tex fossilfritt stål, SFC-märkt trä. Sedan uppföljning genom användning av byggvarubedömning. 3. Se över möjligheten att använda klimatförbättrad betong där det är möjligt. 4. Minska klimatpåverkan genom att öka andelen (ställa krav i upphandling) förnybart drivmedel och andelen eldrivna arbetsmaskiner i genomförandet.	Indikatorer 1: Minska andelen koldioxidekvivalent/CO2e med **30%** under projekterings- och entreprenadskedet jämfört med referenskalkyl. Indikator 2: Mål att använda minst **80%** förnybart drivmedel i arbetsmaskiner och transporter, och minst **10% eldrivna** arbetsmaskiner och transporter (inkl minskad drivmedelsåtgång). Kravställs vid upphandling.
	Begränsa klimatpåverkan från köldmedia/ isolationsmedium	Vilka åtgärder kommer vidtas i projektering (dvs. av projektörer och konstruktörer) för att minmera behov av köldmedia/isoleringsmedium? - Går det att med hjälp av en passiv lösning eller åtgärd, t.ex. fönsterval eller trädplantering, minska eller helt undvika behov av köldmedia? - Har tekniska framsteg identifierats som möjliggör teknikval med lägre klimatpåverkan?	*Text*	*Text*	Medel	Relevant inom de delar som berör om och nybyggnationer av teknikutrymmen.	*Text*	Designlösningen behöver tänkas igenom gällande för luftflöden och kylbehov. Om kyla behövs bör vi dimensionera för naturliga köldmedia eller isolera så att köldmedia inte behövs. Använda byggvarubedömningen vid projektering och produktion för val av bästa produkt.	*Text*
Klimatanpassning	**Klimatanpassat till förhöjda vattennivåer och/eller ökade skyfall**	Vilka åtgärder kommer att genomföras under projektering, upphandling eller kravställning så att: - eventuella klimatrisker som orsakar översvämning minimeras på ett kostnadseffektivt sätt? T.ex. åtgärder för att säkerställa god framkomlighet, effektiva avrinningsvägar eller anläggande av översvämningsytor så att byggnad/infrastruktur inte skadas.	Undvik placering av teknikbyggnad där det kan tänkas rinna och samlas vatten vid skyfall/ översvämning.	*Text*	Medel	En samverkan med Nacka behövs kring skyfallshanteringen från höglänta områden och från Värmdövägen ner mot Järlasjön. Skyfall har stor inverkan på banvallen med risk för bärighet, ras och erosion. Relevant inom de delar som berör banan där nyetablering av både banunderbyggnad (Nackas ansvar) och banöverbyggnad sker. Spårobjekt, kabel, kanalisation och tekniklutrymmen behöver planeras med avseende på placering för att minimera vatteninträngning.	I inriktningsfasen / planeringsfasen har projektet tagit del av Nacka kommuns PM om skyfallspassage Värmdövägen.	Säkerställ att Nacka kommuns skyfallspassage är tillräcklig även för spårdragningen. Att marginal finns för ökade skyfall i framtiden. Nacka kommun har räknat på ett 100 års regn. Ingen klimatfaktor använd. TF handlingsplan för klimatanpassning (SL-S-2673689): SMHI:s nya och äldre studier att fram till mitten av århundradet är en klimatfaktor på 1,1–1,2 rimlig under de studerade klimatscenarierna, medan en högre faktor på 1,3–1,4 är mer rimlig under RCP8.5 för slutet av århundradet. För Stockholms län bedöms en klimatfaktor upp mot 1,4 vara gällande på lång sikt, utifrån RCP8.5.	*Text*
Resurseffektivitet (materialflöden)	**Förebyggande av avfall, effektiv masshantering och ökat återbruk**	Vilka åtgärder och anpassningar av projektering, upphandling eller kravställning kommer vidtas för att: - förbättra investeringens resurseffektivitet i utformning, design, konstruktion och produktion? - minimera resursåtgången och främja hög andel återbruk i produktionen? - öka möjligheten till återbruk och materialåtervinning i samband med framtida rivning/skrotning? - välja konstruktioner och material som är lätt separerbara och som inte innehåller ämnen som försvårar återbruk?	*Projektmål 1: Planera för att återuppbygga anläggningen med, till så stor del som möjligt, återbrukat materiel utan att det innebär tekniska, ekonomiska eller säkerhetsmässiga risker. Det ska också planeras för omhändertagande av funktionsdugligt material till återanvändning som reservdelar eller återvinning genom skrotning.* *Projektmål 2: I området pågår ett flertal arbeten och målet är att i samverkan med Trafikförvaltningen och externa aktörer verka för att hantering av schaktmassor i närområdet sker med största möjliga miljöhänsyn genom att återanvända massor i möjligaste mån och undvika långa transporter.*	<u>Återbruk</u>: Planera för att återuppbygga anläggningen med **minst 30% återbrukat materiel** utan att det innebär tekniska, ekonomiska eller säkerhetsmässiga risker. Det ska också planeras för omhändertagande av funktionsdugligt material till återanvändning som reservdelar (CC build) eller återvinning genom skrotning. <u>Främja en cirkulär bygg- och förvaltningsprocess</u>: samverka med Trafikförvaltningen och externa aktörer för att verka för att hantering av schaktmassor i närområdet sker med största möjliga miljöhänsyn genom att återanvända massor i möjligaste mån och undvika långa transporter.	Hög	Hög relevans p.g.a. att en stor mängd ursprungligt järnvägsmaterial behöver repareras, renoveras och provas innan det kan återanvändas p.g.a. förfarande vid demontage, rivning och lagring. Det material och de kablar som har legat kvar utomhus under tiden för annat byggprojekt har bl.a. skadats eller klippts. Kabelrännor /kanalisation behöver kompletteras p.g.a. krav på utrymme (30% extra), skydd, säkerhet, livslängd, organisering av kabeltyper. Se dokumnet *Saltsjöbanan - Återläggningen, PM materialinventering*	*Text*	1. Planera för att återuppbygga anläggningen med så mycket återbrukat materiel som möjligt utan att det innebär tekniska, ekonomiska eller säkerhetsmässiga risker. Det ska också planeras för omhändertagande av funktionsdugligt material till återanvändning som reservdelar (CC build) eller återvinning genom skrotning. 2. samverka med Trafikförvaltningen och externa aktörer (Nacka kommun, Stockholms stad, länsstyrelsen) för att verka för att hantering av schaktmassor sker med största möjliga miljöhänsyn genom att återanvända massor i möjligaste mån. 3. Undersöka möjligheten att tvätta makadam (på Masslogistikcenter, Värtahamnen) istället för att skicka på deponi. 4. Andel återvunnet och återanvänt material ska dokumenteras.	Projektmål 1: **Målet är att återuppbygga anläggningen med minst 30% återbrukat material** utan att det innebär tekniska, ekonomiska eller säkerhetsmässiga risker. Det ska också planeras för omhändertagande av funktionsdugligt material till återanvändning som reservdelar eller återvinning genom skrotning. Projektmål 2: I området pågår ett flertal arbeten och målet är att i samverkan med Trafikförvaltningen och externa aktörer verka för att hantering av schaktmassor i närområdet sker med största möjliga miljöhänsyn genom att återanvända massor i möjligaste mån och undvika långa transporter. **Målet är att korta transporterna med massor med minst 30% utan att kostnaderna ökar.**

Kulturmiljö	**Bevarandevärd bebyggelse och miljöer**	Vilka åtgärder och anpassningar av projektering, upphandling eller kravställning kommer vidtas för att: - anpassa investeringen så att påverkan på bevarandevärda bebyggelser och miljöer uteblir eller minimeras?	Kultur och kulturarv ska beaktas när infrastruktur byggs ut eller byggs om, vid förvaltning av byggnader och miljöer med kulturhistoriska värden enligt Kulturstrategi för Stockholms regionen. Aspekten är relevant pga Nacka stationshus.	Projektet ska arbeta för att bevara Nacka stationshus genom flytt/nedmontering i samarbete med Nacka kommun.	Hög	Kan bli aktuellt i mindre omfattning att skicka tekniska produkter till Spårvägsmuseet. Hög relevans vid eventuell nedmontering och flytt av Nacka stationshus som kan ha kulturhistorisk betydelse. Hanteringen kan vara tidspåverkande. (separat avtal med Nacka).	Uppgörelse med Nacka kommun har gjorts ang Nacka stationshus för bevarande och flytt till ny lämplig plats.	Slutförd i och med uppgörelsen-Nacka kommun.	Projektet ska arbeta för att bevara Nacka stationshus genom flytt/nedmontering i samarbete med Nacka kommun.
Ljud och vibrationer	**Minimera bullerstörning**	Vilka åtgärder och anpassningar av projektering, upphandling eller kravställning kommer vidtas för att: - minimera nivåer och konsekvenser av buller? - säkerställa att åtgärder från bullerutredningar vidtas för att minska risk för störningar av omkringboende och naturområden?	**Drift:** bullerutredning finns, gäller för upphöjningen. I och med att det nu blir en återläggning så har beslut tagits att det är bullerriktvärden för befintlig spårväg som gäller. Åtgärder har vidtagits tidigare. Nya X25 tågen kommer göra situationen bättre (är beställda).		Medel	Designlösning, placering och materielval viktigt för att minimera oönskat oljud vid tågpassage. I tidigt skede kan även själva spårlinjen rätas ut, även i höjdled, för jämnare körning, mindre sidokrafter och buller/vibrationer, mer komfort och mindre underhåll av räls/hjul. Kräver lämplig banunderbyggnad. Om det går bör utgångspunkten vara att åtgärda bullret vid källan. Det kan exempelvis handla om hastighets-begränsningar, tystare vägbeläggningar samt generella trafikbegränsningar eller enbart för vissa fordonstyper. I nästa steg bör åtgärder som dämpar bullerstörning genom skyddsåtgärder, exempelvis via skärmar, vallar och fasadåtgärder övervägas.	*Beslut Gustav Grundfelt Trafikförvaltningen (mail 2026-05-05): Bedömning att det i nuläget inte finns behov av att genomföra en särskild bullerutredning eller att uppföra bullerskydd när man nu återställer SB. "...." SL har redan bytt flera fönster i de närliggande husen samt glasat in en massa uteplatser och balkonger. Sammantaget bedöms därför inte att några ytterligare åtgärder är motiverade i detta skede.*	Kravställande enligt RiBuller i projektering. För produktion/genomförande gäller NVs riktvärden byggarbetsplatser (NFS 2004:15). Buller i driftskedet är omhändertaget sedan tidigare, befintlig anläggning (gamla Saltsjöbanan).	*Text*
	Minimera vibrationer och stomljud	Vilka åtgärder och anpassningar av projektering, upphandling eller kravställning kommer vidtas för att: - minimera vibrationer och stomljud och deras konsekvenser?	*Text*	*Text*	Medel	Relevant inom de delar som berör banöverbyggnad i form av spår och växlar. Se kommentarer ovan - minimera bullerstörning.	Är en återbyggnad. Inga åtgärder planeras. Se bedömning ovan - Buller.	*Text*	*Text*
Social									
Folkhälsa	**God arbetsmiljö i anläggning**	Vilka åtgärder och anpassningar av projektering, upphandling eller kravställning kommer vidtas för att: **Under byggnation** - skapa en mer hälsofrämjande arbetsmiljö med t.ex. god tillgång till rekreationsmöjligheter och goda rastutrymmen? - bidra till förbättrad arbetsmiljö och hälsa hos personal, t.ex. buller, luftkvalitet/damm, kemikalier, belastningsergonomi? **Under driftskede** - skapa en mer hälsofrämjande arbetsmiljö, t.ex. tillgång till rekreationsmöjligheter och goda rastutrymmen? - bidra till förbättrad hälsa hos personal, t.ex. buller, luftkvalitet/damm, kemikalier, belastningsergonomi, tekniska lösningar, materialval mm?	Arbetet med återbyggnaden ska utformas med syfte att uppnå en trygg och god fysisk arbetsmiljö för arbetstagare i drift- och underhållsskedet. Lagkrav AFS2023:12 Utformning av arbetsplatser ska följas av projektörer och följas upp av BAS-P.	Bygg- och anläggningsarbeten innehåller höga risker och behöver aktivt arbetas med för att minimera risker. Antalet omkomna och allvarligt skadade ska minska (Region Stockholms övergripande mål).	Hög	Relevant pga. att bygg- och anläggningsarbeten innehåller höga risker och behöver aktivt arbetas med för att minskas. Relevant så tillvida att med åtgärden har TF möjlighet att öka sin rådighet med ny teknik och nya arbetssätt vid drift, underhåll och förvaltning. Det kan vara värt att överväga nya delar i stället för äldre som endast har kortare återstående livslängd alternativt obsolet teknik. Vid uppbyggnad av nytt teknikutrumme för signal behöver detta förberedas enligt nya stommar och ny typ av reläer alternativt datoriserad säkerhetslösning.	*Text*	Under projektering ska det undvikas att bygga in delar som är svåra att underhålla och drifta. Under produktionsfas kommer projektet säkerställa att entreprenörer upprätthåller en god arbetsmiljö.	*Text*
Trygghet	**Trygg trafik- och kundmiljö**	Vilka åtgärder och anpassningar av projektering, upphandling eller kravställning kommer vidtas för att: - bidra till minskade risker och ökad upplevd trygghet, genom bra utformning av fordon, stationer, terminaler, hållplatser mm? - minska risken för skadegörelse? - underlätta att hålla rent? - minska kostnaderna vid underhåll utan att äventyra välkomnande och god standard i bebyggda miljön/fordon?	*Text*	*Text*	Medel	Nacka kommun ansvarar för banunderbyggnad. Relevant vid lokalisering av teknikutrymmen.	Lokalisering (teknikbyggnad) planeras efter andra förutsättningar (teknikmässigt bäst placerad).	Projekt ska i genomförande- och produktionsskede säkerställa god kommunikation till till närboende och resenärer. Detta inbegriper dialog och information, samt kommunikation om projektet och information gällande trafikstörningar eller andra störningar under byggtid.	*Text*
Hållbar leveranskedja och social hänsyn vid upphandling	**Hållbarhet i leveranskedjan (utifrån Sveriges Kommuner och Regioners uppförandekod för leverantörer)**	Vilka åtgärder och anpassningar av projektering, upphandling eller kravställning kommer vidtas för att: - hantera och motverka de sociala risker som kan förekomma i leverantörskedjan* vid leverans av varor, material eller tjänster inom investeringen? **stöd finns bl.a. på https://www.adda.se/om-oss/vi-tar-ansvar-for-hallbarhet/halbara-leveranskedjor/*	*Text*	*Text*	Medel	Hantera och motverka de sociala risker som kan förekomma i leverantörskedjan genom att följa dokument: Uppförandekod för leverantörer (beslutad av regionfullmäktige, 2023-12-12).	*Text*	Projektörer ska arbeta aktivt med byggvarubedömning vid framtagande av handlingar. Kravställning av social hållbarhet mot entreprenörer och leverantörer. Kravställning av byggvarubedömning samt undvikande av leveranser från saktionerade länder/regioner.	*Text*
	Social hänsyn i upphandling	Vilka åtgärder och anpassningar av projektering, upphandling eller kravställning kommer vidtas för att: - ta social hänsyn i upphandling (inklusive uppföljning)? - ställa sysselsättningsfrämjande krav i upphandling? - vid behov ställa särskilda arbetsrättsliga villkor (dvs. enligt gällande lagstiftning)?	*Text*	*Text*	Medel	Trafiksförvaltningen är en stor aktör med ansvar för sociala frågor och har möjlighet att främja sysselsättningen av personer som står utanför arbetsmarknaden.	*Text*	Kartläggning av möjligheter för att ställa sysselsättningsfrämjande krav i upphandlingen av entreprenör.	*Text*
Ekonomisk									